

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน ซึ่งต้องมีการกระทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกผู้ปกครองที่ตนเห็นว่าดีและเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่แทนตน (อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, 2544, หน้า 399) โดยมีจุดร่วมสำคัญ ได้แก่ การสร้างความชอบธรรมในการปกครอง (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ฝ่องแพ้ว, 2527, หน้า 1-2) และการเลือกตั้งยังเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สามัญชนโดยทั่วไป และการมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมทุกๆ ไป ในกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นพลเมือง (พิมลจรรย์ นามวัฒน์, 2534, หน้า 716)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนโดยถือว่าประชาชนเป็นรากฐานของการปฏิรูปการเมืองทั้งระบบ กล่าวคือ กำหนดให้มีสาระสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น (คำปรารภในรัฐธรรมนูญ 2540) นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกสรรตัวแทนเข้าสู่ระบบการเมือง ขั้นตอนการควบคุมตรวจสอบเมื่อเข้าสู่ระบบการเมืองแล้ว และขั้นตอนการถอดถอนให้พ้นไปจากระบบการเมือง (คำปรารภในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างสรรค์การปกครองแบบรัฐสภา โดยมีหลักสำคัญว่าอำนาจอธิปไตย มาจากปวงชนชาวไทย และพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, 2514, หน้า 230)

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ 2540 ยังกำหนดสาระสำคัญของการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพยิ่งขึ้น เช่นมาตรการการเข้าสู่อำนาจรัฐ ได้แก่การปฏิรูปพรรคการเมืองไทยให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนการปฏิรูประบบการเลือกตั้งทั้งระบบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเลือกตั้ง โดยจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่หลายองค์การ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น โดยองค์กรเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและคานดุลการใช้อำนาจรัฐ และเพื่อสร้างความโปร่งใสทางการเมือง สำหรับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกับเลือกตั้งก็มีมาตรการส่งเสริมการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและดำเนินการหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้ เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม (รัฐธรรมนูญ 2540, มาตรา 144) ซึ่งหากระบบการเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรมแล้ว ก็จะนำไปสู่การเมืองที่สุจริตและเที่ยงธรรมด้วย และนั่นก็จะนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองได้ในที่สุด

ลักษณะของการเลือกตั้งที่เป็นไปเพื่อการปฏิรูปการเมืองนั้นจะต้องเป็นการเลือกตั้งที่ทำให้ได้มาซึ่งตัวแทนที่มีคุณภาพ โดยเป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และทั่วถึง โดยที่ประชาชนใช้วิจารณญาณของตนเป็นที่ตั้ง แต่ที่ปรากฏในอดีตและเป็นปัญหาหลักของการเลือกตั้งในประเทศไทยคือ ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่เกิดจากประชาชนไม่สนใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนหนึ่งก็เป็นไปโดยการชักจูงหรืออำสลิ้นจ้าง ซึ่งปัญหาและอุปสรรคของการเลือกตั้ง มีสาเหตุมาจากประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งและขาดความตระหนักในหน้าที่

ปัญหาการวิจัยครั้งนี้ได้รับแนวคิดจากการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ที่ได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญของการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน ซึ่งผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นจะเป็นเครื่องชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิรูปการเมืองที่เป็นรูปธรรมได้ดีที่สุด

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มุ่งหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์ สุจริต และวางตัวเป็นกลางในทางการเมือง ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามมาตรา 125 และมาตรา 126 ในพระราชบัญญัติประกอบกฎหมายรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2541 มาตรา 91 ห้ามมิให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลใดดำเนินการหาเสียงเลือกตั้ง เว้นแต่การแนะนำตัวของผู้สมัครเท่านั้น ส่งผลให้การแข่งขันกันในการหาเสียงไม่สามารถกระทำได้ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มุ่งหวังที่จะได้วุฒิสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมีเกียรติคุณ

มีความรู้ความสามารถเป็นที่รู้จัก และสาธารณชนยอมรับ เพื่อให้วุฒิสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งสามารถทำงานได้อย่างมีอิสระและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ในบทบาทที่ได้รับมอบหมายนอกจากจะเป็นผู้กำนกรองกฎหมาย ควบคุมรัฐบาล คัดเลือก ถอดถอนคณะกรรมการองค์การทางการเมืองแบบใหม่ชุดต่างๆ และถอดถอนนักการเมืองที่ประพฤติมิชอบ

จากการที่กำหนดให้วุฒิสภาสามารถคานอำนาจและสร้างดุลอำนาจทางการเมืองดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีอิทธิพลของอำนาจทางการเมืองพยายามที่จะแทรกแซงหรือควบคุมเสียงในวุฒิสภา ซึ่งสะท้อนได้จากการคัดเลือกคณะกรรมการองค์การอิสระที่ตกเป็นข่าว เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่ากระบวนการทำงานของวุฒิสภากำลังเกิดปัญหาและได้รับการแทรกแซงจากอำนาจภายนอก เนื่องจากวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ 2540 มีอำนาจหน้าที่กว้างขวางและลึกซึ้ง และจากผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้ก็ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์วุฒิสภาว่าเป็นแค่ตรายาง เพื่อประทับความชอบธรรมให้แก่กลุ่มอิทธิพล และสมัครพรรคพวกของตน (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2548, หน้า 10 - 11) ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีข้อร้องเรียนของการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเรื่องของการซื้อเสียงการให้อามิสสินจ้าง ซึ่งเป็นข้อกล่าวหาที่ร้ายแรงและอาจต้องถูกตัดสิทธิให้ใบเหลืองใบแดง และในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งที่ผ่านๆ มาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2543 มีการกล่าวหากันว่าผู้สมัครหลายคนซื้อเสียงและทำผิดกฎหมายเลือกตั้งคือการหาเสียง (อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, 2544, หน้า 405) ข้อบกพร่องดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นช่องว่างระหว่างหลักการเลือกตั้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญกับสภาวะการณ์ความเป็นจริงของสังคมไทยบางประการ คือ

ประการที่หนึ่ง ระบบการเลือกตั้งในปัจจุบันเกื้อประโยชน์แก่ผู้สมัครที่มีฐานเสียงและส่งเสริมการจัดตั้งฐานเสียง ดังนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดห้ามหาเสียง เมื่อหาเสียงไม่ได้ก็ต้องอาศัยเครือข่ายของนักการเมืองและพรรคการเมือง จึงตกอยู่ภายใต้อาณัติของนักการเมืองหรือพรรคการเมือง ทำให้การจัดตั้งองค์กรต่างๆ เป็นปัญหา (ลิขิต ธีรเวคิน, 5 ปีที่ผ่านมา, เนชั่นรายสุดสัปดาห์ วันที่ 14 เมษายน 2549, หน้า 14)

ประการที่สอง เมื่อระบบการเลือกตั้งเกื้อกูลให้เกิดมีฐานเสียง ก็นำไปสู่การทุจริตในการเลือกตั้ง ดังจะเห็นได้จากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศรับรองการเลือกตั้งในบางจังหวัด จนนำไปสู่การเลือกตั้งใหม่เพราะพบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งละเมิดบทบัญญัติการเลือกตั้งมีการทุจริตในรูปแบบต่างๆ

จากมุมมองของสื่อมวลชน ผลการเลือกตั้งวุฒิสภาที่ผ่านมาเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2549 ที่ผ่านมามีภาพรวมชี้ให้เห็นชัดว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และนักการเมืองทั้งในฐานะสายโลหิต เครือญาติทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนผู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองจนมีฉายาจากสื่อมวลชนว่า “สภาวงศาคณาญาติ”

จากการสำรวจของเนชั่นสุดสัปดาห์จากจำนวนสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คน (เนชั่นสุดสัปดาห์ วันที่ 28 เมษายน 2549, เลือกลง สว.'49, หน้า 23) พบว่า “มีวาระที่สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนมากถึง 139 คน มีความเกี่ยวข้องกับนักการเมืองทั้งในสภาและนอกสภา ทั้งพรรครัฐบาล และพรรคฝ่ายค้านที่เหลืออีก 61 คนแยกเป็นผู้แทนฯ เก่า และกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นประมาณ 30 คน ส่วนข้าราชการบำนาญ นักธุรกิจ นักวิชาการ เ็นจิไอ และอื่นๆ ประมาณ 31 คน...” เมื่อผลการเลือกตั้งออกมากลับยิ่งตอกย้ำข้อหาดังกล่าว

อีกทั้งยังมีข้อวิจารณ์เดียวกันกับวุฒิสภาชุดที่แล้ว คือ สมาชิกวุฒิสภามีสังกัดพรรคการเมืองหรือนักการเมืองซึ่งเข้าไปมีส่วนสนับสนุนให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาได้รับการเลือกตั้งซึ่งในความเป็นจริงหากศึกษาประวัติที่มาก็จะสามารถเชื่อมโยงได้เกือบทุกพรรคที่มีส่วนเข้าไปสนับสนุนผู้สมัคร ลักษณะดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและนักการเมือง จากที่กล่าวมาส่งผลให้ความเชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการได้มาของคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของสมาชิกวุฒิสภาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของนักการเมืองและพรรคการเมืองกับสมาชิกวุฒิสภา

จะเห็นได้ว่าข้อครหาต่างๆ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวในการปฏิรูปการเมือง ในความเป็นจริงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้นเพราะต้องการให้คนที่มีความเป็นกลาง เป็นอิสระจากพรรคการเมืองเข้ามาทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา เพื่อวุฒิสภาจะได้คานอำนาจฝ่ายบริหารและสภาล่าง รัฐธรรมนูญจึงให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาไว้มากทั้งด้านนิติบัญญัติ การกั้นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ตั้งกระทู้ถาม และอำนาจในการแต่งตั้ง และถอดถอนองค์กรอิสระ รวมทั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากบุคคลในสภาแห่งนี้เอนเอียงมีผลประโยชน์อยู่กับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ก็ไม่อาจมั่นใจได้ว่าจะยืนอยู่บนความชอบธรรม

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในเขตจังหวัดพิษณุโลก ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยเลือกศึกษาในเขต

จังหวัดพิษณุโลกเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ คือ ประการแรก จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากซึ่งมีสมาชิกวุฒิสภาจำนวนถึง 3 คน และประการที่สองจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและเศรษฐกิจในเขตภาคเหนือตอนล่าง ตลอดจนการเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติยังปรากฏให้เห็นปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง ระบบหัวคะแนน และปัญหาอำนาจและอิทธิพลต่างๆ มาโดยตลอด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเคารพและเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย
2. การตัดสินใจไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจที่มีเหตุผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การตัดสินใจ หมายถึง ผู้ตัดสินใจจะต้องเลือกทางเลือกของการกระทำไว้หลายทางเพื่อจะได้นำทางเลือกที่ดีที่สุดมาช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งทางเลือกในแต่ละทางนั้นจะให้ผลตอบแทนแตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีสภาวะการณ์นอกบังคับซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สามารถบังคับให้เป็นไปตามต้องการได้

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทนหรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดพิษณุโลก

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งโดยอิสระหรือโดนบังคับหรือการถูกงูใจ

สมาชิกวุฒิสภา หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 สมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง จำนวน 200 คน ตามวิธีแบ่งเขตเลือกตั้งโดยใช้จังหวัดเป็นเขต

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การไป หรือไม่ไป หรือไปแต่ไม่ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง และไปแล้วมีเหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนอย่างไร

อิทธิพล หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นและมีผลตามมา เป็นความต้องการให้ผู้หนึ่งกระทำอะไรและคนๆ นั้นก็จะกระทำตามอย่างนั้น

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการรับรู้แล้วรวบรวมสาระต่างๆ เหล่านั้น จนพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดจากกลุ่มสังคมมาสู่ตัวบุคคลได้ ในการวิจัยในเรื่องความรู้ความเข้าใจที่สอบถามประชาชนครั้งนี้ ประกอบด้วย การทราบจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั่วประเทศ จำนวนสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัด หน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภา สิทธิที่เสียไปเมื่อไม่ไปเลือกตั้ง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเลือกตั้ง

ปัจจัย หมายถึง เหตุหรือการกระทำที่มีผลในรูปของการกระทำ

สถานภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา หมายถึง ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความมีชื่อเสียง ความซื่อสัตย์ ความสัมพันธ์กับท้องถิ่น อิทธิพลต่างๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการทุจริตการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

สิ่งแวดล้อมทางการเมือง หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ความสัมพันธ์เชิงเครือข่าย ความสัมพันธ์เชิงระบบอุปถัมภ์ และวัฒนธรรมทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หมายถึง ช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ การจัดการแนะนำตัวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ วารสาร ใบปลิว และหนังสือพิมพ์

การตัดสินใจเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการไปลงคะแนนเสียง หรือไปแต่ไม่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สมมติฐานของการวิจัย

จากกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถตั้งเป็นสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
2. พฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในเขตจังหวัดพิษณุโลกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสถานภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก
2. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เค้าโครงการนำเสนอวิทยานิพนธ์

การนำเสนอรายงานการศึกษาวินิจฉัยวิทยานิพนธ์นี้ ได้ลำดับการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 5 บท ตามรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละบท ดังนี้ คือ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา เพื่อทราบถึงลักษณะสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัย จุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น นิยามศัพท์เฉพาะ สมมติฐานการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ค่าโครงการวิจัย และระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2 กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะเสนอกรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกับศึกษา โดยได้แบ่งประเด็นสำคัญในการศึกษาออกเป็น 6 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งได้แก่ ทฤษฎีและแนวคิดของการกำเนิดระบบรัฐสภา ประเด็นที่สองได้แก่ บทบาท อำนาจหน้าที่ และที่มาของวุฒิสภา ประเด็นที่สามได้แก่ ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง ประเด็นที่สี่ได้แก่ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย ประเด็นที่ห้าได้แก่งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประเด็นที่หกได้แก่แนวคิดและตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งประเด็นสำคัญเหล่านี้ ผู้ศึกษาวิจัยจะใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการศึกษา

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

ในบทนี้จะเกี่ยวข้องกับแนวทางในการศึกษาโดยอาศัยกระบวนการและวิธีการของการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนและวิธีวิจัยประกอบด้วย ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

เป็นการนำเสนอผลการวิจัยในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำแนกออกเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 5 บทสรุป

เป็นการอธิบายสรุปผลการศึกษาวิจัย รวมทั้งการตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ โดยมีรากฐานมาจากผลการศึกษาวิจัย

ระยะเวลาของการวิจัย

- เมษายน - พฤษภาคม 2549 ศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์
- กรกฎาคม - กันยายน 2549 จัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และเสนอโครงร่าง
วิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขออนุมัติค้นหา
ต่อไป
- ตุลาคม - ธันวาคม 2549 ศึกษาค้นหาข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูล
- มกราคม 2550 เป็นต้นไป ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์จนกว่าจะเรียบร้อย

